

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
200401144-1/mir

Vår ref.
200404313 PAA U-C APA

Dato
07.06.2004

Høringsuttalelse – Endringer i lov om elektronisk signatur

Vi viser til Nærings- og handelsdepartementets brev av 09.03.2004 med forslag til endringer i lov om elektronisk signatur.

Justisdepartementet har for så vidt ingen merknader til at den foreslåtte forskriftshjemmel gis et videre anvendelsesområde enn det som er nødvendig for å kunne oppnå sidestilling mellom skriftlig (visuell) og elektronisk legitimasjon etter hvitvaskingsregelverket.

I følge NHDs høringsbrev tas det sikte på gjennomføre sidestillingen gjennom en tredelt prosess. Høringsnotatet begrenser seg til første del av denne prosessen; at det tilføyes en forskriftshjemmel i lov om elektronisk signatur som åpner for at det kan etableres frivillige sertifiserings- og godkjenningsordninger.

Det synes å følge av de to neste trinnene i gjennomføringsprosessen at:

- a. Det etableres en frivillig sertifiseringsordning som innebærer at utstedere av kvalifiserte sertifikater kan bli sertifisert i henhold til detaljerte tilleggskrav ved utstedelse av sine sertifikater. Kravene skal tilsvare de legitimasjonskrav som stilles i hvitvaskingsregelverket.
- b. Hvitvaskingsforskriften endres slik at sertifiserte kvalifiserte sertifikater kan aksepteres som gyldig legitimasjon etter hvitvaskingsloven

Det som er viktig sett fra vårt synspunkt er at legitimasjonskravene i hvitvaskingsloven ikke svekkes. Legitimasjonskontroll er ansett som et sentralt element i kampen mot hvitvasking. Det er derfor av stor betydning at kravene til elektronisk signatur ikke skal

kunne innebære et "smutthull" i forhold til dagens legitimasjonsregler. At plikten til å rapportere om mistenkelig transaksjoner nå er utvidet til å gjelde en rekke nye profesjoner understreker ytterligere behovet for klare regler og sikre systemer for kundeidentifikasjon.

Det nåværende utgangspunkt er at identitetskontroll skal foretas ved personlig fremmøte hos den rapporteringspliktige, jf. hvitvaskingsloven 5. Detaljerte regler om legitimasjonskontroll finnes i hvitvaskingsforskriften kap. 2, se særlig § 4. Krav til betryggende identitetskontroll og verifisering er også sentralt i Financial Action Task Force sine 40 anbefalinger (revidert i 2003), særlig anbefaling 5,6, 8-11.

I og med at endringsforslaget fremmes, legger Justisdepartementet til grunn at kravene til identitetskontroll ved utstedelse av kvalifisert sertifikat ikke vurderes som tilstrekkelig til å oppnå nødvendig tillit i saker som omfattes av hvitvaskingsloven. Dette innebærer, nødvendigvis, at heller ikke en kvalifisert elektronisk signatur vil gi den tilstrekkelige tillit i slike saker. Justisdepartementet mener dette er uheldig i lys av at lovens § 6 bestemmer at en kvalifisert elektronisk signatur alltid vil oppfylle et krav i lov, forskrift eller på annen måte om underskrift eller signatur for å få en bestemt rettsvirkning¹. Et behov for å gi mer detaljerte regler om identitetskontroll etter hvitvaskingsloven kan være egnet til å gi markedet generelt et relativt klart signal om at selv kvalifiserte elektroniske signaturer har begrenset troverdighet i så måte. Justisdepartementet antar det kan være en rekke områder innen privat og offentlig sektor som ser tilsvarende behov for særskilte reguleringstiltak på sine områder.

Vi har for øvrig følgende kommentarer:

Til kapittel III a

Hvis man ønsker å ha et eget kapittel for denne bestemmelsen, bør også dette, i samsvar med de øvrige kapitlene, ha en overskrift.

Til § 21

Straffelovkommisjonen anbefaler i NOU 1983: 57 side 127-128 at adferdsnormer tas inn i formell lov hvis det skal være adgang til å anvende fengsel ved overtredelse. I utgangspunktet betyr dette at det bare kan ilegges bøter ved overtredelse av en forskrift. Utkastet § 21 første ledd bokstav e og § 21 tredje ledd åpner for ilegging av fengselsstraff ved overtredelse av forskrift, uten at hjemmelsbestemmelsen gir nærmere beskrivelse av adferdsnormen. Straffelovkommisjonen fremholder som en mulig løsning å beskrive det sentrale gjerningsinnholdet i lovteksten, mens detaljinnholdet reguleres i forskrift.

---

¹ Forutsatt at lovgivningen åpner for at disposisjonen kan gjennomføres elektronisk

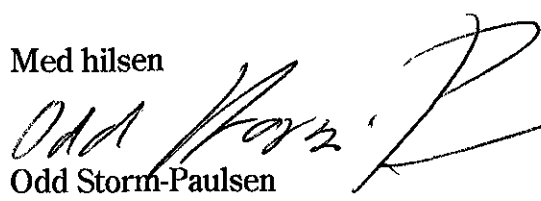
Til hvitvaskingsloven § 5

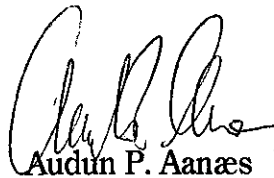
Slik vi forstår høringsnotatet, er det ikke meningen å foreta noen realitetsendring i hvitvaskingsloven § 5, men kun å bytte ut ordet "skriftlig" med "visuell". Det uttales videre på side 13 at "visuell legitimasjon" er et bedre og mer presist begrep enn skriftlig legitimasjon. Vi er ikke sikre på at dette er en terminologisk forbedring, og for mange brukere av loven vil nok uttrykket "visuell legitimasjon" virke forvirrende.

Det videre arbeid med oppfølgingen av anmodningsvedtaket skisseres i pkt. 4.6. Det sies ikke noe om når dette arbeidet antas slutført. Vi vil bemerke at det er uheldig hvis dette arbeidet ikke hurtig følges opp. I den forbindelse er vi usikre på behovet for å forandre § 5 i hvitvaskingsloven på dette tidspunkt. Etter vår oppfatning fremstår det som en mer hensiktsmessig løsning å foreta en eventuell tilpasning ("visuell legitimasjon") i forbindelse med gjennomføring av trinn a og b i oppfølgingen av anmodningsvedtaket.

Vedlagt følger som korrektur på sidene 18-19 noen forløpige lovtekniske merknader.

Med hilsen

Odd Storm-Paulsen
avdelingsdirektør

Audun P. Aanæs
rådgiver

Vedlegg: Foreløpige lovtekniske merknader som korrektur på sidene 18-19